

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/56056-1
Saksbehandler Marius Thoresen

Utvalg	Møtedato
Fylkesutvalget	06.10.2026
Fylkestinget	20.10.2026

Internasjonalt arbeid i fylkeskommunen

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Fylkestinget tar den foreløpige gjennomgangen av det internasjonale arbeidet og tjenestegjennomgangen til orientering.
2. Fylkestinget legger til grunn at internasjonalt samarbeid fortsatt skal være et virkemiddel for å styrke gjennomføringen av Regionplan Agder 2030 og ber fylkeskommunedirektøren komme tilbake med en politisk sak om retning og prioritering i det internasjonale arbeidet i løpet av våren 2027.
3. Fylkestingets vedtatte innsparingskrav gjennomføres ved reduksjon av administrative ressurser. Som et ledd i gjennomgangen vil en mer effektiv fordeling av oppgaver med Agder Europakontor vurderes nærmere.
4. Fylkestinget ber om årlig rapportering om det internasjonale arbeidet og oppnådde resultater, og at fylkesutvalget kobles tettere på det internasjonale arbeidet fremover
5. Fylkestinget vedtar at medlemskapet i CPMR og Nordsjøkommisjonen videreføres inntil videre, og ber fylkeskommunedirektøren vurdere om Agder Europakontor kan kobles mer på arbeidet.

Vedlegg

Oversikt internasjonalt engasjement Agder fk
Rapport om tjenestegjennomgang internasjonalt arbeid
North-Sea-Region-2030

Sammendrag

Fylkestinget vedtok i forbindelse med behandling av handlings- og økonomiplan 2026–2029, at det skal gjennomføres en gjennomgang av fylkeskommunens internasjonale arbeid. Gjennomgangen skal vurdere hvordan ressursene brukes i dag, hvordan de kan brukes mer effektivt, hvilken effekt fylkeskommunen kan få av medlemskapet i Agder Europakontor, samt erfaringer fra fylkeskommuner som har valgt å tre ut av CPMR og Nordsjøkommisjonen. Videre skal saken innarbeide vedtatte innsparinger i økonomiplanen.

Høsten 2025 ble det gjennomført en administrativ tjenestegjennomgang av det internasjonale arbeidet. Gjennomgangen har kartlagt organisering, ressursbruk, samarbeidspartnere, måloppnåelse og forbedringsmuligheter.

Gjennomgangen viser at Agder fylkeskommune har et omfattende internasjonalt arbeid som gir tilgang til kompetanse, nettverk og ekstern finansiering. Potensialet er stort, men for å utnytte dette potensialet er det behov for tydeligere prioriteringer, sterkere organisatorisk forankring og mer systematisk politisk rapportering. Samtidig lever vi i en tid preget av en global verdenssituasjon som gjør at internasjonal solidaritet og samarbeid på tvers av landegrenser er viktig. Tidspunktet er også viktig med tanke på ny programperiode i EU 2028–2034, med nye prioriteringer knyttet til verdenssituasjonen.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at medlemskapet i Nordsjøkommisjonen og CPMR videreføres i påvente av en mer systematisk gjennomgang av engasjementet for å se om det er mulig å utnytte medlemskapet bedre til fordel for viktige satsinger på Agder. Agder Europakontor inviteres med i dette arbeidet.

Saksopplysninger

Internasjonalt arbeid som virkemiddel

Internasjonalt samarbeid er ikke en lovpålagt oppgave for fylkeskommunene. Samtidig understreker nasjonale myndigheter at europeisk samarbeid er en sentral del av fylkeskommunens rolle som regional samfunnsutvikler og et viktig virkemiddel for tilgang til kompetanse, nettverk og ekstern finansiering. Regionplan Agder 2030 løfter fram internasjonalt samarbeid som et verktøy for læring, innovasjon og mobilisering av kommuner, næringsliv og kunnskapsmiljøer til europeisk samarbeid. Reetableringen av Agder Europakontor er nevnt som et sentralt virkemiddel for å realisere disse ambisjonene.

Dagens engasjement

En oversikt over fylkeskommunens internasjonale engasjement følger i oversikten under. Nærmere omtale av de enkelte engasjementene finnes i eget vedlegg.

Organisasjoner	Programmer	Prosjekter	Nettverk og Fora
Agder Europakontor	Interreg Europa	Grønn Jyllandskorridor	DemoS4EU
CPMR Nordsjøkommisjonen	Interreg Øresund-Kattegat-Skagerak (ØKS)	MOVE	Nordisk Transportpolitisk Nettverk
	Erasmus+	GO:LEIF	Europapolitisk forum

		RESIST	Internasjonalt fylkesnettverk
		Speak Up	Erasmus+ nettverk
		RECODE MLG	BSSSC Østersjø
		Joint Action Prevention	

I 2026 er det budsjettert med om lag 6,1 mill. kroner til internasjonalt arbeid. Dette inkluderer kontingent til Agder Europakontor, medlemskap i Nordsjøkommisjonen, Erasmus+ og oppfølging av internasjonale aktiviteter. Se tabell under (tall i tusen):

Internasjonalt arbeid	Budsjett 2026	Budsjett 2025
Foreningen Agder Europakontor, avtale	3 243	3 133
Oppfølging internasjonalt arbeid	440	640
Nordsjøkommisjonen	453	453
Erasmus+ (egne midler)	2 000	2 000
Sum Internasjonalt arbeid	6 136	6 226

Samtidig deltar fylkeskommunen i EU-prosjekter med et samlet prosjektvolum på nær 15 mill. kroner, hvor mellom 50 og 100 prosent av kostnadene finansieres eksternt. Videre har vi også 275 000 kroner i inntekt fra vårt arbeid med Nordsjøkommisjonen og CPMR, der to av våre rådgivere er engasjert.

En fersk kartlegging fra KS viser imidlertid at Agder ligger lavest av samtlige fylker i mottatte EU-midler per innbygger.

Dialog og samordning mellom politikk og administrasjon

For å styrke forankringen av det internasjonale arbeidet ble det for noen år siden etablert et dialogforum med deltakelse fra politisk ledelse, opposisjonen, hovedutvalgsledere og administrasjonen. Forumet skal bidra til bedre samhandling mellom politisk og administrativt nivå, og drøfter blant annet Agders posisjoner og innspill til saker som behandles i CPMR og Nordsjøkommisjonen (NSC). Det gjennomføres inntil fire møter årlig. Fylkeskommunedirektøren ser imidlertid rom for å forsterke dette arbeidet ytterligere, og forslag vil bli lagt frem i sak om strategisk retning og prioritering, våren 2027.

Hovedfunn fra tjenestegjennomgangen

Høsten 2025 ble det gjennomført en administrativ tjenestegjennomgang av det internasjonale arbeidet i fylkeskommunen. Gjennomgangen peker på flere styrker:

- God kompetanse hos internasjonale rådgivere
- Etableringen av Agder Europakontor
- Aktiv deltakelse i europeiske nettverk
- Betydelig tilgang til eksterne prosjektmidler
- Sterke koblinger mellom internasjonalt arbeid og regional utvikling

Videre peker gjennomgangen på utfordringer:

- Uklar arbeidsdeling
- Svakere forankring i deler av organisasjonen
- Manglende prioriteringer og mål
- Begrenset rapportering til politiske organer
- Utydelig samspill mellom fylkeskommunen og Agder Europakontor

Anbefalinger fra tjenestegjennomgangen:

- Tydeliggjøre mål og arbeidsdeling – for eksempel må revideringen av VINN Agder omhandle internasjonalt arbeid
- Styrke samhandling med og klargjøre arbeidsdeling ift Agder Europakontor
- Forbedre intern arbeidsdeling og forankring for det internasjonale arbeidet hos ledelsen av fagavdelingene
- De internasjonale rådgiverne i Agder fylkeskommune må klargjøre fordeling av ansvaret for å utnytte mulighetsområder i ulike EU program og prosjekter
- Etablere rutine med fast dialog mellom fylkeskommunens styrerepresentant i Agder Europakontor og internasjonale rådgivere
- Evaluere engasjement i CPMR og Nordsjøkommisjonen i tråd med verbalforslag fra fylkestinget i desember
- Etablere rutiner for rapportering og kommunikasjon

Vurderinger

Europa i en ny geopolitisk tid, internasjonalt samarbeid og Agders strategiske interesser
Europa står i dag overfor større omstillinger enn på mange tiår. Krigen i Ukraina, økt geopolitisk rivalisering, behovet for styrket beredskap, energiomstilling, tilgang til kritiske råvarer og kampen om kompetanse og investeringer har bidratt til at EU i økende grad kobler sammen næringspolitikk, sikkerhetspolitikk og regional utviklingspolitikk. Dette gjenspeiles i den nye Europakommisjonens prioriteringer for perioden 2024–2029, hvor europeisk konkurransekraft, sikkerhet, beredskap, energi, innovasjon og strategisk autonomi står sentralt.

For Agder er dette utviklingstrekk med direkte betydning. Regionen har sterke næringsmiljøer innen energi, industri, prosessindustri, maritim virksomhet, teknologiutvikling og eksportrettet næringsliv. Samtidig står Agder overfor mange av de samme utfordringene som regioner rundt Nordsjøen og ellers i Europa; behov for grønn omstilling, tilgang til kompetanse, utvikling av ny industri, styrket beredskap og økt internasjonal konkurransekraft.

Fylkeskommunedirektøren vurderer derfor at spørsmålet ikke først og fremst er om Agder skal være internasjonalt engasjert, men hvordan regionen kan organisere seg slik at internasjonalt samarbeid i størst mulig grad bidrar til gjennomføringen av Regionplan Agder 2030 og øvrige politiske mål.

Oppfølging av tjenestegjennomgangen

Den administrative tjenestegjennomgangen av det internasjonale arbeidet konkluderte med at fylkeskommunen har høy kompetanse og betydelig aktivitet, men at det er behov for tydeligere prioriteringer, bedre forankring og mer målrettet ressursbruk.

Flere av anbefalingene er allerede fulgt opp.

Ansvar og roller mellom de internasjonale rådgiverne er tydeliggjort gjennom en intern arbeidsdeling der den enkelte rådgiver har fått særskilt ansvar for ulike programmer, nettverk, virkemidler og tematiske satsingsområder. I tillegg har det blitt oppnevnt en rådgiver som har fått tjenesteansvar med mål om å koordinere arbeidet bedre, både internt og eksternt. Målet er at dette skal bidra til mer systematisk mobilisering, bedre koordinering og sterkere faglig oppfølging, og følger opp anbefalingen i tjenestegjennomgangen om tydeligere arbeidsdeling og rolleforståelse. Videre er det igangsatt et arbeid for å koble det internasjonale arbeidet tettere på de regionale planer som er vedtatt i fylkeskommunen, samt en kobling til revidering av VINN-planen. Samtidig jobbes det også med å synliggjøre dagens internasjonale arbeid i handlings- og økonomiplan 2027–2030.

Videre har de internasjonale rådgiverne fordelt ansvaret for å følge opp fylkeskommunens ulike direktørområder. Hver rådgiver har ansvar for å følge opp ett eller flere direktørområder og fungere som kontaktpunkt mot fagmiljøene. Målet er å sikre at internasjonale muligheter i større grad kobles til fylkeskommunens ordinære oppgaver og utviklingsarbeid. Gjennom denne modellen skal internasjonalt arbeid i mindre grad oppfattes som et separat fagområde og i større grad fungere som et virkemiddel for tjenesteutvikling og samfunnsutvikling.

Det er også etablert en fast dialog mellom fylkeskommunens styremedlem i Agder Europakontor og de internasjonale rådgiverne. Dette skal bidra til tydeligere prioriteringer, bedre informasjonsutveksling og sterkere kobling mellom fylkeskommunens behov og aktivitetene ved Europakontoret.

Agder Europakontor, DemoS4EU og den europeiske samarbeidsplattformen

Tjenestegjennomgangen pekte på at gevinsten av medlemskapet i Agder Europakontor i stor grad vil avhenge av hvordan fylkeskommunen og øvrige medlemmer bruker kontoret som strategisk verktøy.

Agder fylkeskommune er i dag aktivt representert i Europakontorets ressursgruppe gjennom to representanter. Ressursgruppen fungerer som et sentralt bindeledd mellom medlemmene, administrasjonen ved kontoret og styret, og bidrar til utviklingen av handlingsplaner, prioriteringer og satsingsområder.

Samtidig leder Agder fylkeskommune det nasjonale EU-nettverket DemoS4EU, som er finansiert av Norges forskningsråd. Nettverket arbeider med mobilisering til Horisont Europa innen temaene kultur, kreativitet og inkluderende samfunn, og samler fylkeskommuner, universiteter, forskningsmiljøer og andre aktører fra hele landet. Agder er den eneste fylkeskommunen som leder et slikt nasjonalt EU-nettverk.

Gjennom DemoS4EU samarbeider fylkeskommunen tett med regionale aktører og Agder Europakontor om å styrke posisjonen mot Horisont Europa og andre europeiske finansieringsordninger. Dette illustrerer hvordan fylkeskommunen kan mobilisere til regional deltakelse i internasjonalt samarbeid, et arbeid vi ønsker å forsterke ytterligere. Det krever at fylkeskommunen har en aktiv og tydelig rolle.

Parallelt arbeides det, i samarbeid med medlemmer og administrasjon i Agder Europakontor, med utviklingen av den såkalte europeiske samarbeidsplattformen under

#vårtagder-paraplyen. Plattformen skal bidra til en mer koordinert og strategisk tilnærming til internasjonalt arbeid i regionen og utvikles i samarbeid mellom fylkeskommunen, kommuner, kunnskapsinstitusjoner, næringsliv og Agder Europakontor. Arbeidet skal legge til rette for bedre arbeidsdeling, tydeligere prioriteringer og sterkere regional mobilisering mot europeiske nettverk, programmer og finansieringsmuligheter.

Effektiv utnyttelse av medlemskapet i Agder Europakontor

Kontoret er fortsatt i en etableringsfase (etablert i oktober 2025), og har for tiden to ansatte (daglig leder basert i Agder, rådgiver basert i Brussel), men representerer et betydelig potensial som bindeledd mellom Agder og Brussel.

Fremover bør det, for å øke effekten av medlemskapet i Agder kontoret, legges til rette for å:

- sikre at Agder Europakontor har god kjennskap til fylkeskommunens prioriteringer og behov
- benytte Agder Europakontoret aktivt til informasjon, prosjektutvikling, partnersøk og nettverksbygging i Brussel
- legge til rette for at ansatte og politikere bruker mulighetene for studiebesøk og hospitering ved kontoret
- styrke kunnskapen om hvordan EU-prosjekter, finansieringsordninger og europeiske nettverk kan bidra til bedre oppgaveløsning og tjenesteutvikling
- be Europakontoret følge EU-politiske prosesser og relevante nettverk av betydning for Agder
- gi tydelige innspill til kontorets strategi og handlingsplaner for å sikre samsvar med fylkeskommunens mål og samfunnsutviklerrolle
- fremme Agders interesser mer aktivt i styret og på årsmøter
- vurdere bruk av støtteordninger som «Europapotten» for å styrke regional deltakelse i EU-programmer
- arbeide for økt medlemskap fra næringsliv og andre aktører for å styrke kontorets regionale forankring og økonomiske bærekraft

Nordsjøkommisjonen og Agders strategiske mål

Fylkestingets bestilling ber særskilt om en vurdering av medlemskapet i CPMR og Nordsjøkommisjonen.

Administrasjonens vurdering er at Nordsjøkommisjonens arbeid sammenfaller med de utfordringene og mulighetene som Agder står overfor. Nordsjøkommisjonens strategi fram mot 2030 bygger på fire hovedprioriteringer, hvor ansvarlig tematisk arbeidsgruppe er nevnt i parentesen:

- et produktivt og bærekraftig Nordsjøområde (Marine ressurser)
- et klimanøytralt Nordsjøområde (Energi og klima)
- et sammenkoblet Nordsjøområde (Transport)

- et smart Nordsjøområde (Smart Regions)

Disse prioriteringene sammenfaller med mål og satsingsområder i Regionplan Agder 2030 knyttet til verdiskaping, bærekraft, klima, kompetanse, næringsutvikling, mobilitet og internasjonalt samarbeid.

For Agder er særlig følgende koblinger relevante:

Nordsjøkommisjonen	Regionplan Agder 2030
Fornybar energi, havvind, hydrogen, energieffektivisering og karbonfangst	Grønn industrivekst, klimaomstilling og bærekraftig verdiskaping
Transportkorridorer, TEN-T, sjøtransport og logistikk	Bedre kommunikasjoner og styrket tilknytning til Europa
Kompetanse, mobilitet og smart spesialisering	Høy kompetanse, innovasjon og attraktive arbeidsplasser
Sirkulær økonomi og industrielle verdikjeder	Verdiskaping innen industri og grønn omstilling
Beredskap, robusthet og sikkerhet	Regional motstandskraft og samfunnssikkerhet

Tema som energi, grønn industri, avansert produksjon, digital infrastruktur og sikkerhetsrelaterte næringer er sentrale utviklingsområder for regionen. Samarbeid med aktører rundt Nordsjøen har komplementære styrker og et politisk samarbeid bør også kobles til investeringer, industriutvikling, prosjektutvikling og verdikjeder. Dette sammenfaller med arbeidet som pågår gjennom Invest in Agder og fylkeskommunens arbeid for grønn industriutvikling, og bør prioriteres sterkere fremover.

Buskerud og Akershus – erfaringer og relevans for Agder

Bestillingen fra fylkestinget peker særskilt på erfaringene fra Buskerud og Akershus.

Når det gjelder Buskerud fylkeskommune, vedtok fylkestinget å melde seg ut av CPMR og Nordsjøkommisjonen i 2024. Begrunnelsen var i hovedsak at organisasjonenes maritime og geografiske profil ble vurdert som mindre relevant for Buskeruds utfordringsbilde, kombinert med et ønske om å redusere ressursbruk som del av fylkeskommunens omstillingsarbeid. Administrasjonen i Buskerud har opplyst at fylket heller aldri hadde vært spesielt aktivt i organisasjonene.

Situasjonen i Akershus fylkeskommune er annerledes, da Akershus aldri har vært selvstendig medlem. Akershus har dermed aldri meldt seg ut av CPMR eller Nordsjøkommisjonen, fordi fylket etter oppløsningen av Viken i 2024 valgte å ikke søke medlemskap. Akershus vurderer seg verken som en utpreget perifer, maritim eller Nordsjøorientert region. Fylket har derfor valgt å prioritere andre samarbeidsarenaer knyttet til hovedstadsregioner og transportkorridoren Oslo–Gøteborg–København–Hamburg, samt storbynettverk i Europa.

Fylkeskommunedirektøren vurderer at både Buskerud og Akershus har et annet geografisk og strategisk utgangspunkt enn Agder. Agder er en kystregion med sterke maritime næringer, betydelig eksportindustri, internasjonalt orientert næringsliv og en geografisk plassering som gjør samarbeid rundt Nordsjøen relevant. Dette gjenspeiles også i at flere av Agders strategiske satsinger har direkte koblinger til de temaområdene som Nordsjøkommisjonen arbeider med.

Eksempler fra Østfold fylkeskommune

Østfold fylkeskommune har gjennomgått liknende utfordringer med det internasjonale arbeidet som Agder fylkeskommune nå har. Erfaringene derfra viser at en revitalisering av det internasjonale arbeidet forutsetter tydelig politisk forankring, klar administrativ organisering og en felles strategisk retning. Som ledd i arbeidet vedtok fylkesutvalget å utvikle en egen temastrategi for internasjonalt arbeid og etablerte samtidig et internasjonalt forum med deltakelse fra både folkevalgte og fylkeskommunens toppledelse. Hensikten var å styrke dialogen mellom politikk og administrasjon, øke forståelsen for betydningen av EU- og EØS-saker, samt sikre at internasjonalt arbeid i større grad understøtter fylkeskommunens vedtatte mål og prioriteringer. Parallelt ble det opprettet et internasjonalt fagnettverk med representanter fra relevante fagområder for å sikre at internasjonale virkemidler og muligheter blir koblet tett til tjenesteutvikling, samfunnsutvikling og regional planoppfølging.

Den vedtatte strategien bygger på en forståelse av at internasjonalt arbeid ikke er et mål i seg selv, men et verktøy for å oppnå politiske mål, styrke kompetanse, hente eksterne utviklingsmidler og påvirke rammebetingelser som får betydning for regional utvikling. Strategien prioriterer fire innsatsområder: prosjektmobilisering, politikkutvikling og medvirkning, kompetanseheving samt synliggjøring av regionen. Arbeidet er samtidig tett koblet til fylkeskommunens plan- og styringssystem og regionale planer, noe som bidrar til at internasjonale aktiviteter blir mer målrettede og relevante for organisasjonens samfunnsoppdrag.

En sentral suksessfaktor i Østfold har vært kombinasjonen av sterk politisk forankring, systematisk involvering av fagavdelingene og etableringen av faste arenaer for samhandling mellom politikere og administrasjon. Dette har bidratt til økt eierskap til det internasjonale arbeidet på tvers av organisasjonen, tydeligere prioriteringer og bedre utnyttelse av internasjonale finansieringsordninger og nettverk. Erfaringene viser at når internasjonalt arbeid innlemmes i ordinær virksomhetsstyring og knyttes til konkrete regionale mål, styrkes både gjennomføringskraften og den regionale merverdien av internasjonalt samarbeid.

Vurdering av Nordsjøkommisjonen og CPMR

En foreløpig og forenklet gjennomgang viser til følgende:

- medlemskapet gir tilgang til politikkutforming og påvirkning i Europa
- nettverket bidrar til prosjektutvikling og kunnskap om regional utviklingspolitikk på et internasjonalt nivå
- Agder har opparbeidet posisjoner og relasjoner gjennom mange år
- netto kostnad er begrenset etter mottatte tilskudd

Fylkeskommunedirektøren mener samtidig at fylkeskommunen må stille tydeligere krav til resultater, rapportering og politisk relevans. Manglende prioriteringer og strategisk retning har redusert fylkeskommunens evne til å hente ut det fulle potensialet av medlemskapet i CPMR og Nordsjøkommisjonen. Tjenestegjennomgangen viser også dette og peker på behovet for tydeligere mål og retning.

Det er ikke gjennomført en systematisk gjennomgang av hvordan Agder fylkeskommunes medlemskap i Nordsjøkommisjonen og CPMR direkte påvirker de relevante målene i Regionplan Agder eller andre strategiske satsinger som er sammenfallende. Fylkeskommunedirektøren anbefaler derfor at det dykkes dypere i hvordan medlemskapet eventuelt i større grad kan bidra til måloppnåelse. På bakgrunn av dette anbefaler fylkeskommunedirektøren at Agder viderefører medlemskapet i CPMR og Nordsjøkommisjonen inntil videre.

Agder Europakontor bør kobles tettere på arbeidet for å se konkrete koblinger til andre aktører i vår region.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler også at det gjennomføres et politisk verksted med politiske representanter, administrasjonen og relevante samarbeidspartnere.

Fylkeskommunedirektøren foreslår en egen sak med forslag til prioritering og retning. Saken legges frem til politisk behandling i løpet av våren -27.

Regionplan Agder 2030

Fylkeskommunens internasjonale arbeid anses for å støtte opp om flere mål under alle innsatsområder i Regionplan Agder 2030. Se egen oversikt i vedlegget.

Klima og miljø

Internasjonalt samarbeid bidrar til kunnskapsutveksling, prosjektutvikling og deltakelse i programmer som støtter klimamålene i Regionplan Agder 2030. En videreføring vurderes derfor å gi positive effekter.

Folkehelse og levekår

Internasjonale prosjekter og nettverk bidrar til utvikling av bedre tjenester, kompetanse og tiltak innen blant annet inkludering, utdanning og forebygging.

Likestilling og inkludering

Flere av fylkeskommunens internasjonale engasjement har likestilling, sosial innovasjon, mangfold og inkludering som sentrale tema.

Internasjonalt arbeid i Agder fylkeskommune omfatter også barn og unge i vår region, da vi f.eks. gjennom vårt arbeid med Erasmus+, årlig sender rundt 350 videregående-elever ut i Europa.

Økonomiske konsekvenser

Saken har ingen umiddelbare konsekvenser før innsparingskravet skal innarbeides i 2028. Fylkeskommunedirektøren anbefaler at den totale ressursbruken i Agder fylkeskommune ses i sammenheng med medlemskapet i Agder Europakontor og at reduksjonen gjennomføres gjennom reduserte administrative ressurser. Det vil også kunne få konsekvenser for muligheten til å følge opp politisk engasjement i Nordsjøkommisjonen og CPMR.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren vurderer at internasjonalt samarbeid er et viktig verktøy for å nå regionale mål og styrke fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler. Utfordringen er ikke først og fremst om fylkeskommunen skal være internasjonalt engasjert, men hvordan engasjementet kan bli tydeligere prioritert, bedre forankret og gi større effekt. Det legges frem en egen politisk sak våren 2027 som tydeligere skal peke ut en retning og si noe om fortsatt medlemskap i Nordsjøkommisjonen og CPMR.

Kristiansand, 22.09.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør